

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ”

гр. Смолян, ул. „Полк. Дичо Петров” № 1А, п.к. 4700, тел. 0301/8-10-36

www.ucdp-smolian.com

e-mail: ucdp@ucdp-smolian.com

Plamen

Nikolaev

Abrovsky

Digitally signed

by Plamen

Nikolaev

Abrovsky

Date: 2026.08.21

11:10:51 +03'00'

ОДОБРИЛ:

ПЛАМЕН АБРОВСКИ

МИНИСТЪР НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

Дата:

БИЗНЕС ПРОГРАМА 2025г. – 2027г.

НА

“ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО
ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП-СМОЛЯН

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ
„ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ”

гр. Смолян, ул. „Полк. Дичо Петров” № 1А, п.к. 4700, тел. 0301/8-10-36
www.ucdp-smolian.com e-mail: ucdp@ucdp-smolian.com

БИЗНЕС ПРОГРАМА

на „Южноцентрално държавно предприятие” ДП, гр.Смолян
за периода 2025 г. – 2027 г.

ОПИСАТЕЛНА ЧАСТ

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ.

УПРАВЛЕНИЕ И СТРУКТУРА НА „Южноцентрално държавно предприятие” ДП, гр.Смолян.

Учредяване и регистрация

„Южноцентрално държавно предприятие” ДП, гр.Смолян се създава със Заповед № РД 49-112 от 13.04.2011г. на Министъра на земеделието и храните, по реда на чл.163, ал.1 от Закона за горите. Предприятието е регистрирано в Търговския регистър съгласно чл.62, ал.3 от Търговския закон и е със статут на държавно Предприятие.

Структура, собственост и органи на управление

Предприятието е със 100% държавна собственост и Министърът на земеделието и храните упражнява правата на собственост на държавата. От датата на регистрация в Търговския регистър Предприятието е правоприменик на активите и пасивите на държавните горски и държавните ловни стопанства в южноцентрален район. Общо имущество – държавна собственост възлиза на стойност 23 730 хил.лв. (двадесет и три милиона седемстотин и тридесет хиляди лева).

Дейността на „Южноцентрално държавно предприятие” ДП се основава на принципите, заложи в Закона за горите, Търговския закон и гражданското право.

Органи на управление са Министъра на земеделието и храните и Управителния съвет на Предприятието. Структурата на управление на Предприятието е двустепенна - Централно управление и Териториални поделения – държавни горски и държавни ловни стопанства. Централното управление осъществява административно, правно, финансово, материално и техническо осигуряване на дейността на Предприятието. Териториалните поделения се представляват от своя директор, водят счетоводство, изготвят годишни финансови отчети, които представят в централно управление.

Предмет и области на дейност

Основният предмет на дейност на „Южноцентрално държавно предприятие” ДП, гр.Смолян съгласно Закона за горите е изпълнение на горскостопанските планове за горските територии - държавна собственост, изпълнение на ловностопанските планове в ДЛС и в ДГС, изпълнение на поддържащи и/или възстановителни дейности в горски територии – държавна собственост /ГТ-ДС/, предвидени в планове за управление на защитени територии, организиране и провеждане на мероприятия по защита на горските територии - държавна собственост, организиране и провеждане на противоерозионни мероприятия, поддържане разнообразието на екосистемите и опазване на биологичното разнообразие в тях, организиране

и възлагане на проектирането и строителството в горите и земите в горските територии - държавна собственост, създаване на нови гори върху земеделски територии, опазване на горските територии - държавна собственост и други дейности. Дейността на Дейността е пряко свързана с утвърдения от Министъра на Земеделието и храните Годишен Финансов план на Предприятието и следва заложените в него количествени показатели, заложените прогнозни стойности за размера на приходите и разходите по видове дейности.

Според насоките на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие на корпоративното управление на държавните предприятия крайната цел на държавната политика е предприятията опериращи с държавна собственост да постигат максимална добавена стойност за обществото чрез ефективно разпределение на ресурсите.

В съответствие с националното законодателство, целта на държавната собственост е държавните имоти да се стопанисват и управляват в интерес на гражданите и обществото. В този смисъл правото на собственост на държавата върху управлението на Предприятието гарантира в максимална за обществото степен опазването и възпроизводството на горските ресурси на страната, поддържането и разнообразието на горските екосистеми и разумното използване на природните богатства. Стопанисването от Предприятието горски ресурси са сложен природно-икономически обект, който притежава специфична териториална и пространствена структура, има многофункционално значение (икономическо, стратегическо, екологично, социално) и се характеризира с продължителен цикъл на естествено възпроизводство. От друга страна, горите представляват дългосрочен капитал и чрез подходящо стопанисване и възобновяване се поддържа балансиран цикъл на производствените възможности на горския капитал.

Бизнес моделът на Предприятието е ориентиран към поддържането на оптимално състояние на различните екосистеми, което е от изключително значение за благосъстоянието на обществото, а именно все по-голямо внимание се отделя на ролята на горите за пречистване на въздуха и възстановяване на кислорода, съхраняване на въглероден двуокис, подобряване на микроклимата, опазване на водосборите на реките и доставка на чиста питейна вода в изворите и теченията им, формиране на красиви ландшафти и предоставяне на място за отдих и туризъм, предпазване на почвите от ерозия, защита на земеделските земи и др.

Бизнес програмата за развитие на „Южноцентрално държавно предприятие“ ДП - гр. Смолян е изготвена в съответствие изпълняваната политика за подкрепа на националните икономически и стратегически интереси по отношение поддържането и управлението на природни горски ресурси с национално значение; устойчиво и многофункционално стопанисване на държавните горски територии и постигане на оптимален баланс между екологичните функции на горите и тяхната способност дългосрочно да предоставят материални ползи и услуги. Управлението и стопанисването на безценния държавен горски ресурс се реализира чрез финансов ресурс, който се осигурява от извършваните стопански дейности от предприятието.

Изпълнявайки редица икономически, екологични и социални функции, горските ресурси са от особено значение за устойчивото развитие на гората и са ключов фактор за формирането и поддържането на жизнената среда.

Изпълнението на видовете дейности е в съответствие с разпоредбите на Закона за горите, Закона за лова и опазване на дивеча и подзаконовите нормативни актове.

От създаването на „Южноцентрално държавно предприятие“ ДП през през 2011г. до момента се осъществява успешно многофункционално управление и стопанисване на поверените държавните гори и Предприятието реализира положителни годишни финансови резултати. През целия период на своето функциониране, освен вменените му от законодателя функции на стопанин на държавните горски територии Предприятието едновременно изпълнява множеството допълнителни ангажименти възложени от принципала - МЗХ, или от други национални и регионални ведомства по силата на различни нормативни актове, както и осъществяване на множество обществено значими и полезни социални и екологични.

Осъществява се координация и има добра комуникация със структурите на Министерство на земеделието и храните, Министерство на околната среда и водите, областни и общински администрации, регионалните и местните структури на "Пожарна безопасност и защита на населението" и тези на полицията.

Съгласно Закона за горите с цел обезпечаване финансова стабилност и осигуряване на целеви инвестиции за изпълнение на дейностите, Предприятието формира фонд "Инвестиции в горите" и фонд "Резервен". Фонд "Инвестиции в горите" се формира като част от продажната цена на дървесината и недървесните горски продукти, добивани от горските територии - държавна собственост. Съгласно прието Постановление № 124 от 11.07.2025г. на Министерски съвет за изменение на Постановление № 343 от 2011г. на МС, считано от 15.07.2025г. отчислението за Фонд "Инвестиции в горите", което е определено да внася ЮЦДП е в размер от 1 лв. /един/ лв.

Съгласно Чл. 179. (1) от Закона за горите средствата от фонд "Инвестиции в горите" се разходват за залесяване, закупуване на поземлени имоти в горски територии собственост на физически лица, проектиране и строителство на горски пътища и транспортна техническа инфраструктура, проектиране и изграждане на технико-укрепителни съоръжения, както и за изпълнение на проекти, съфинансирани от европейски програми. Съгласно Чл. 179. (2) от Закона за горите в сила от 02.02.2023г. средствата от фонд "Инвестиции в горите" могат да се разходват и за проектиране и изграждане на съоръжения за съхранение на храни за дивеча, когато проектирането и изграждането се извършват самостоятелно от държавното предприятие или от неговите териториални поделения.

Средствата на фонда се разходват по решение на Министъра на земеделието и храните, като разходите, направени със средства от Фонда са данъчно признати разходи.

При разходване на средства от Фонда, същите се отчитат като финансиране за нетекущи активи или за текущата дейност, в зависимост от конкретното предназначение.

Съгласно чл.180, ал.1 и ал.2 от Закона за горите, Предприятието формира фонд "Резервен" и средствата от Фонда се изразходват при определени условия и по решение на Министъра на земеделието и храните.

Предприятието поддържа сертификат за отговорно управление на горите. Прилагането на сертификацията по международна система цели осигуряването и насърчаването на икономически изгодно ползване при спазване законността на дейностите в горите, защита на здравето и правата на работниците, поддържане комуникацията и взаимодействието с местните общности и заинтересовани страни, опазването на околната среда и съхраняване на биоразнообразието.

КОНЦЕПЦИЯ ЗА РАЗВИТИЕ и УПРАВЛЕНИЕ НА "Южноцентрално държавно предприятие" ДП **СРЕДНОСРОЧНИ ЦЕЛИ И НАЧИНИ НА ПОСТИГАНЕТО ИМ**

Основните принципи, които Предприятието спазва са подчинени на разпоредбите на националното законодателство и Общата стратегия на Европейски Съюз за развитие на горския сектор. Предприятието осъществява дейността си при спазване принципите на законност, откритост, достъпност и отговорност към българското общество.

Стратегическото управление е един от ключовите инструменти в условията на финансово-икономическа криза, необходимо на ръководството за вземане на стратегически решения и извършване на стратегически действия за постигане на набелязаните цели от Предприятието. Стратегическият мениджмънт е дългосрочната визия за развитие основната и спомагателните дейности. Позволява да се организират и оптимизират финансовите, материални, информационни, човешките и други ресурси за изпълнение на поставените задачи.

Мисията на Предприятието за развитие на горския сектор е да осигури провеждането на последователна и добре координирана горска политика и да създаде необходимите условия за гарантиране и подобряване на устойчивото управление на горите в региона, а именно чрез:

- Многофункционално стопанисване на горите, насочено към развитие на икономически жизнен и допринасящ за развитието на обществото горски сектор, по – равномерно (балансирано) териториално социално – икономическо развитие. Подкрепа на цялостния процес на създаване на добавена стойност в горския сектор;
- Изпълнение на публичните функции на държавата и ефективно управление на държавната горска собственост;
- Предоставяне на качествени услуги, свързани с дърводобива, ловния туризъм, лесокултурната дейност и др.;
- Диверсификация на приходите - приходи от странична дейност, туризъм и рекреация и търсене на възможности за увеличаването им;
- Осигуряване на устойчиво развитие на горския сектор, чрез постигане на оптимален баланс между екологичната функция на горите и тяхната способност дългосрочно да предоставят материални ползи и услуги. Осигуряване на прозрачност в управлението на горите, подобряване на комуникацията с хората и бизнеса;
- Увеличаване на приноса на горския сектор в зелената икономика;
- Засилване на координацията при подготовката и изпълнението на политиките на ЕС свързани с горския сектор, също така и съгласуваност с националното законодателство и широко участие на заинтересованите страни.

Бизнес моделът на Предприятието е ориентиран към поддържането на оптимално състояние на различните екосистеми, е от изключително значение за благосъстоянието на обществото, а именно водеща е ролята на горите за пречистване на въздуха и възстановяване на кислорода, съхраняване на въглероден двуокис, подобряване на микроклимата, опазване на водосборите на реките и доставка на чиста питейна вода в изворите и теченията им, формиране на красиви ландшафти и предоставяне на място за отдых и туризъм, предпазване на почвите от ерозия, защита на земеделските земи и др. Нивото на реализация на тези публични ползи от горите зависи от състоянието им, което се поддържа чрез водената политиката от горските предприятия и извършваните професионални лесовъдски практики.

Политиката на Ръководството да се сведе до минимум негативното въздействие върху околната среда и да се постигне устойчивост на енергийната ефективност намира отражение в дейността на Предприятието. Водената политиката силно кореспондира с глобалните усилия да се сведе до минимум негативното въздействие върху околната среда и отговаря на основните характеристики на идеята за устойчивост на енергийната ефективност, намаляване на въглеродния интензитет и отпечатък.

Чрез разработването и изпълнението на краткосрочни и средносрочни стратегии, планове и програми Предприятието се стреми към достигането на общо балансирано развитие на горския сектор в Южноцентрален района в България /териториалния обхват на дейност на ЮЦДП/. За всяка календарна година Предприятието разработва Разчет на Финансов план със заложен прогнозни стойностни и количествени показатели, за които се следи процентното изпълнение на месечна и тримесечна база. Изготвеният Годишен Финансов план на ЮЦДП предствлява обобщени данни от Финансовите планове на всички 36 стопанства към Предприятието /в т.ч. ДЛС Кричим/. Изпълнението на заложените във Финансовия план на ЮЦДП натурални и стойностни показатели е резултат от изпълнението на Финансовите планове на всички стопанства.

Предприятието предвижда в средносрочен план изпълнението на средносрочни цели, постигането на които е свързано с изпълнението на заложените натурални и стойностни показатели във финансовите, горскостопански и ловностопански планове.

Представяме заложените средносрочни цели за периода 2025г.-2027г. и начините за постигането както следва:

1. Опазване, възстановяване и поддържане на биологичното и ландшафтното разнообразие в горските територии, чрез:

- Увеличаването на залесената площ, поддържане и повишаване на запасите от дървесина и въглерод, като същевременно се осъществява устойчив годишен добив на дървесина и дървесни продукти;
- Създаване на условия за провеждане на необходимите действия, насочени към формиране и поддържане на жизнени и многофункционални горски екосистеми, увеличаване на продуктивността на горите, подобряване на тяхната устойчивост на болести, вредители, природни бедствия и други биотични и абиотични фактори;
- Създаване на условия за повишаване ефективността на превенцията на горските пожари, както и оптимизиране на системата за контрол и опазване на горите и дивеча;
- Увеличаване на дивечовите и рибните популации на базата на създадени съответни нормативни, институционални, организационни, научни и други условия за осигуряване на необходимата симбиоза между хората, горите и дивеча, за опазване на биологичното разнообразие и за устойчиво развитие на горските екосистеми;

2. Повишаване на жизнеността и конкурентноспособността на горския сектор, чрез:

- Реорганизация на планирането и ползването на дървесина с цел съобразяване с предвижданията на разработените и утвърдени горскостопанските планове, дигитализация, както и на инвентаризацията на ГТ, така и на отчитаните добити количества и видове реализирана дървесина;
- Модернизиране на дърводобивната техника и приложение на съвременни технологии в дърводобива, включително чрез използването на фондове от Европейския съюз;
- Развитие на горско-пътната мрежа, усъвършенстване на системата за маркетинг на пазара, електронна търговия, дългосрочни договори и др.;
- Сигурност със стабилни финансови потоци идващи от продажбата и търговията с търсени продукти, стремежа към разнообразяване на приходите, лидерство в сегмента на търговията с горска продукция;
- Участие в големи проекти, финансирани директно от ЕС. Навременна подготовка, разработване и участие в проекти с европейско или национално финансиране, за които Предприятието е допустим бенефициент.
- Подобряване ефективността от прилагането на всички форми за ползване на дървесина в държавните гори, в условията на действаща пазарна икономика.

Възможни трудности при реализиране на поставените цели:

- намаляване на приходите от продажба, поради намаляване на платежоспособността на клиентите, както и поради възникващи кризисни събития и форсмажорни обстоятелства;
- загуба на пазарен дял; ценова конкуренция ;
- промяна в нуждите и потребностите на потребителите на продукцията.

3. Използване на потенциала на горския сектор за развитие на зелената икономика, чрез:

- Анализ и оценка на потенциала на горските територии относно възможностите за производство на енергия от дървесна биомаса;
- Разработване на добри практики за създаване и управление на интензивни горски култури за добив на биомаса и за определяне на нормите за остатъци след сечта;
- Създаване на механизъм за прилагане на принципа на партньорство и осигуряване на информация, насочена към включване и широко участие на всички целеви групи в процеса на вземане и изпълнение на решения, отразяващи всички действащи политики свързани с устойчивото развитие на сектора;
- Създаване на условия за използване на горските територии, като туристически ресурс, както планиране и развитие на рекреационните дейности в тях.

4. Използване по предназначение събраните средства във фонд „Инвестиции в горите“ за изграждане на инфраструктура в горските територии и подобряване на съществуващата с цел усвояване на дървесината, чрез:

- Проучване, разработване, проектиране и изграждане на горски автомобилни пътища (ГАП) до недостъпни басейни, степенуване тяхната приоритетност и изготвяне на план за тяхното поетапно реализиране. Извършване на инвестиции в материално-техническата база на Териториалните поделения и Централното управление. Закупуване на съвременна, високопродуктивна, специализирана горска техника поради морално и физически остарялата такава, както и оборудване използвано от фирмите в дърводобива.

5. Междуетапните взаимоотношения, чрез:

Непрекъсната работа с държавните институции и местните власти с цел подобряване на координацията и взаимодействието при изпълнение на дейностите по опазване на горите. Подобряване на диалога и взаимодействието между Предприятието и обществеността по проблеми, свързани с извършване на дейности в горските територии, чрез:

- Непрестанно обновяване и актуализиране на създадените Единни информационни системи за откриване, отчет и анализ на горските пожари, транспортиране на добитата дървесина, поддържане на информация за горите във фаза на старост;
- Прилагане на ефективни мерки за борба с корупцията, незаконния добив на дървесина и недървесни горски продукти и търговията с тях. Подобряване административната система за контрол по отношение законосъобразността на действията в горите, опазване и охрана на горите и издигане на професионалния и социален статут на служителите, ангажирани с тези дейности;
- Диалогичност между Предприятието и заинтересованите страни за възстановяване на общественото доверие към горския сектор.

6. Управление на човешките ресурси

В своята политика и практика Предприятието разработва и прилага съвременни форми на управление на човешките ресурси с разбирането, че това са фактори с изключително значение за развитието на бизнеса и постигането на високи резултати. Постигането и поддържането на баланс на интересите между работодателя и работната сила се основава на спазване на законодателството, придържане към висока бюджетна дисциплина и социално партньорство

със синдикалните организации. Ръководството на Предприятието има ангажимент за спазване на всички нормативни изисквания свързани със Закона за здравословни и безопасни условия на труд с цел предотвратяване на наранявания, заболявания и инциденти на територията на Предприятието, както и спазване и зачитане на човешките права, чрез:

➤ Работодателят работи в тясно сътрудничество с консултативния орган по здравословни и безопасни условия на труд за насърчаването здравето на работното място под формата на съвместните усилия на работодателя и служителите за подобряване на здравето и благосъстоянието на работещите. Постига се чрез комбинация от: подобряване на работната организация и работната среда; насърчаване на участието на работниците в целия процес; предоставяне на здравословен избор и възможност за личностното развитие.

➤ В своята политика по наемане на работници и служители, ръководството на ЮЦДП се ръководи от принципа за равнопоставено третиране на всички кандидати, независимо от тяхната раса, народност, етническа принадлежност, пол, произход, религия, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично и обществено положение или имуществено състояние.

➤ Всички работници и служители на Предприятието се съобразяват с йерархическата си подчиненост в рамките на установената вътрешна структура, като не допускат злоупотреби със служебното си положение, изразяващи се в оказване на натиск или тормоз под каквато и да е форма спрямо подчинени служители.

В Предприятието има сключен колективен трудов договор и има представители на синдикални организации КНСБ и КТ Подкрепа.

7.Обучение и повишаване квалификацията и познанията на работещите в Предприятието, чрез:

➤ Участие на работници и служители на Предприятието в обучения, организирани от друга институции;

➤ Реализирането на собствени програми за обучение и повишаване на квалификацията на работещите в ЮЦДП. Организиране и провеждане на съвместни обучения между Предприятието, ТП ДГС/ДЛС, РДГ, ЛЗС и др. за подобряване на административния капацитет и информираността на служителите;

➤ Провеждането на ежегодното обучение на служителите по охрана на горите.

Политиката на предприятието по отношение управление на човешкия ресурс ще бъде в посока повишаване знанията и уменията както на лесовъдския, така и на административния персонал. Ежегодно се провеждат тематични съвещания и обучения. Има създадена система за актуализиране знанията на служителите по отношение промени в нормативната уредба и вътрешноведомствените актове. Изградени се екипи по управление на проекти на ЕК, които ежегодно повишават експертния си капацитет. Увеличаване ефективността от прилагането на наказателните разпоредби в горското законодателство посредством повишаване квалификацията на кадрите отговарящи за тази дейност.

8. Обществени мероприятия и инициативи

➤ Провеждане на местни и медийни инициативи сред населението с цел информиране за дейностите по опазване и охрана на горите;

➤ Информирание на местните общности и заинтересовани страни за лесовъдските мероприятия извършващи се в определен регион;

➤ Доброволчеството, като ценност и добър пример за поколенията ще бъде включено в максимална степен при изпълнението на лесовъдските мероприятия (залесявяне, почистване на площи, прилагане на горската педагогика). Изграждането на знания и правилно отношение към гората и дейностите, които се извършват в нея от страна на подрастващите чрез участие на ученици заедно със служители от стопанствата в лесокултурни мероприятия свързани с опазване и поддържане на българската гора.

АНАЛИЗ НА ПАЗАРА

Предприятието осъществява дейността си в условията на конкуренция от собствениците на недържавни гори, като режима на ползване на дървесина в тях е облекчен - не се регулира със средно годишно ползване, не се прилага сертифициране на горите със съответните ограничения.

Процесът на оценка и справяне с финансовите рискове представлява управление на риска. Различни видове риск са инвестиционен риск, оперативен риск, пазарен риск, ценови риск и други. Инвестиционните рискове са тези, свързани с инвестиционни и търговски дейности, както и с колебанията на пазарните цени. Пазарният риск е рискът, свързан с колебанията в цената на даден актив. Отчитаната от началото на годината увеличаваща се инфлация и увеличението на цените на енергия, горива, стоки и услуги е постоянна тенденция през изминалата година. Пазарната среда и конюнктура е твърде сложна и комплексна и е налице голяма вероятност да възникнат непредвидими рискове, касаещи до известна степен дейността на Предприятието. Макроикономически риск касае макроикономически колебания, които могат да се отразят на икономическия растеж, доходите на населението, търсенето и предлагането, печалбите на икономическите субекти и други. Тенденциите в макроикономическата обстановка влияят на пазарното представяне и на крайните резултати от дейността на всички сектори в икономиката. С оглед високата несигурност в глобален план съществуват редица рискове пред макроикономическата прогноза. Геополитическата ситуация около войната в Украйна остава нестабилна, с възможни значителни отрицателни ефекти за икономиката на ЕС и на България.

Анализ на основните рискове за „Южноцентрално държавно предприятие ДП”

Основните рискове през следващите 2-3 години са възможно отлагане на изпълнението на инвестиционни проекти поради високия политически риск и несигурност, както и реализиране на по-висока инфлация спрямо базисния сценарий, което би оказало допълнителен негативен ефект върху прогнозираните реални доходи на домакинствата и ще влошило в по-голяма степен нагласите на дървопреработвателните фирми. Това би довело до по-ниска оценка спрямо базисния сценарий за размера на частното потребление и инвестиции. Представяме анализ и оценка на рисковете, оказващи влияние върху дейността на Предприятието, към момента на изготвяне на настоящата Бизнес програма 2025г.-2027г.

Политическия риск

Политическият риск измерва рискът, произтичащ от политическите процеси в страната - риск от политическа дестабилизация, промени в управлението, законодателната политика, икономическата политика. Политическият риск е в пряка зависимост от вероятността за промени в неблагоприятна посока на водената от правителството политика, от парламентарната криза и честите избори, както и от привнесени външнополитически фактори и кризи. Към момента на изготвяне на Бизнес програмата 2025г.-2027г. политическият риск се оценява като висок.

Риск от неблагоприятни промени в данъчните и други закони

Регулаторният риск се свързва с вероятността за потенциални загуби в резултат на промяна на законодателната уредба и данъчната рамка. Този риск се отнася и за промени в нормативната база, свързани с опазването на околната среда. Въпреки че по-голямата част от българското законодателство вече е хармонизирано със законодателството на ЕС, прилагането на закона е обект на критика от европейските партньори на България. Съдебната и административна практика остават проблематични: българските съдилища не са в състояние ефективно да решават спорове във връзка с права върху собственост, нарушения на законови и договорни задължения и други, в резултат на което систематичният нормативен риск е относително висок.

Валутен риск

Валутният риск обобщава възможните негативни последствия върху възвращаемостта на инвестициите в страната, вследствие на въвеждането на еврото като разплащателна единица от 01.01.2026г. Валутният риск се оценява като нисък.

Инфлационен риск

Инфлацията в страната е важен фактор, касаещ реалната възвращаемост на инвестициите. Основните рискове, свързани с инфлацията, се отнасят до развитието на международните цени и до темпа на икономически растеж в страната.

Рязката инфлация в цените на енергийните суровини оказва пряко влияние върху цените за отопление, транспорт и енергия на домакинствата, а в по-дългосрочен план това може допълнително да ускори инфлацията в почти всички потребителски стоки. Изхождайки от динамиката в нивата на инфлацията, инфлационния риск се оценява като висок.

Фирмен риск

Свързан е с характера на основната дейност на предприятието, с технологията и организацията на дейността, както и с обезпечеността с финансови ресурси; подкатегории на фирмения риск са: бизнес риск и финансов риск; основният фирмен риск е свързан със способността на предприятието да генерира приходи, а оттам и печалба. Фирменият риск се оценява като нисък.

Финансов риск

Финансовият риск на предприятието е свързан с възможността от влошаване на събираемостта на вземанията, което би могло да доведе до затруднено финансово състояние. Като основен проблем в макроикономически аспект са високите стойности на междуфирмена задлъжнялост.

Управлението на финансовия риск за Предприятието е фокусирано върху оптимизиране на оперативните разходи, повишаване събираемостта на вземанията, определяне на адекватни и конкурентоспособни цени на продуктите и услугите, адекватна оценка на формите на поддържане на свободни ликвидни средства. Финансовият риск се оценява като нисък.

Ликвиден риск

Неспособността на Предприятието да покрива насрещните си задължения е израз на ликвиден риск. Ликвидността зависи главно от наличието в предприятието на парични средства или на съответните им алтернативи. Другият основен фактор, който влияе силно е свързан със стойностите на задълженията към доставчиците и кредиторите на предприятието. Той се поддържа в оптимално равнище, Предприятието управлява ликвидността на активите и пасивите си чрез анализ на структурата и динамиката им и прогнозиране на бъдещите входящи и изходящи парични потоци. Ликвидният риск се оценява като нисък.

Ценови риск

Ценовият риск е определен в две направления: по отношение на пазарната конюнктура и по отношение на вътрешно производствени разходи. Продажната цена е съобразена и с двата фактора, като се цели тя да покрива разходите на предприятието и да носи определено ниво на печалба. Ценовият риск се оценява като среден. По отношение на пазарната конюнктура през 2024 година се наблюдава затруднена реализация на дървесината и е възможно ценовият риск да бъде оценен като висок.

Риск свързан с паричния поток

Рискът, свързан с паричния поток, разглежда преди всичко проблемите с наличните парични средства в предприятието. Икономиката е в криза и паричните потоци като цяло са нестабилни. Тук главна роля играе договорната политика, която е съобразена и защитава собствените финанси, като гарантира регулярни входящи потоци от страна на клиенти и други контрагенти, както и навременни плащания на задълженията.

Управлението на риска, свързан с паричните потоци за предприятието изисква поддържане на положителна стойност на ликвидността, т.е. готовност за посрещане на текущите задължения.

На база посоченото по-горе и анализа на входящите и изходящите парични потоци, риска, свързан с паричния поток, се оценява като нисък.

Кредитен риск

Кредитният риск представлява рискът даден контрагент да не заплати задължението си към предприятието. Предприятието е изложено на този риск във връзка с различни финансови инструменти, като например възникване на вземания от клиенти, депозирание на средства и други.

Излагането на предприятието на кредитен риск с ограничено до размера на балансовата стойност на финансовите активи, признати в края на отчетния период.

Предприятието следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. Когато разходите не са прекалено високи, се набавят и използват данни за кредитен рейтинг от външни източници и / или финансови отчети на клиентите и другите контрагенти. Политика на предприятието е да извършва трансакции само с контрагенти с добър кредитен рейтинг. Кредитният риск се оценява като среден.

Инвестиционен риск

Инвестиционният риск се предопределя в това, реалната доходност от направена инвестиция да се различава от предварително планираната такава.

За управление на инвестиционния риск, може да се приложи застраховка срещу неблагоприятни събития, която не ги предотвратява, но ограничава последиците от тях. Инвестиционният риск се оценява като среден.

Рискове, свързани с продуктите и пазарите

Този риск се свързва с възможността на предприятието да произвежда дадена продукция или услуги, за които няма пазар и се оценява като среден. С оглед стагнацията на пазара на дървесина от 2024 година този риск може да бъде променен на висок.

Риск от настъпване на форсмажорни събития. Екологичен риск

Природни катастрофични събития, военни или враждебни действия, както и отговорите на тези действия, могат да създадат икономическа и политическа несигурност, която е възможно да има отрицателен ефект върху икономическите условия в България, а следователно и неблагоприятен ефект върху бизнеса, финансовото му състояние и резултатите от неговите операции. Трудността за предвиждане на тези събития налага използването на прецизен подход при анализа на наличната информация, застраховане на притежаваните имоти, определяне на програма за действия при възникване на кризисна ситуация. Не съществуват застраховки за всички видове форсмажорни обстоятелства.

Предвид основната дейност на Предприятието неблагоприятните природни и климатични условия могат да попречат на нормалното функциониране и да окажат негативно влияние върху финансовите му резултати. Аварии, бедствия и природни стихии също представляват съществен риск за дейността на предприятието и риска се оценява като среден.

Комитетът за управление на риска в ЮЦДП периодично извършва анализ на рисковете, които биха повлияли негативно върху дейността на Предприятието и предприема необходимите мерки за рисковете, които може да ограничи и минимизира.

ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКО СЪСТОЯНИЕ НА

“ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ” ДП, гр.Смолян.

Финансово-икономическото състояние е комплексно понятие - определя се като състояние, състав, структура и динамика на активите, пасивите и собствения капитал на Предприятието, както и неговата способност своевременно да генерира парични средства и парични еквиваленти с определена степен на сигурност, необходими за уреждане на задълженията му. Стабилното финансово състояние на Предприятието е обективна предпоставка за продължаване на дейността му в обозримо бъдеще.

Финансово-икономическото състояние на „Южноцентрално държавно предприятие” ДП е сравнително задоволително в предвид пазарната конюнктура. Предприятието е финансово независимо и със стабилна платежоспособност.

Финансовите цели на Ръководството са устойчиво управление чрез ефективен, навременен и ефикасен контрол на всички активи и пасиви на Предприятието. Финансовото управление на ЮЦДП се състои в подготвянето и вземането на решения какъв вид ДМА и колко реални активи са необходимо за материална обезпеченост и развитие дейността на

Предприятието. Извършва се анализ на структурата на нетните приходи от продажби, на структурата на разходите за оперативна дейност текущо на тримесечна база и на годишна база.

В структурата на Баланса съществен дял в размера на наличните парични средства са именно наличните средства във фонд "Инвестиции в горите", чието изразходване е само за конкретни дейности и инвестиции изрично записани в Закона за горите. Ръководството осъществява контрол по целесъобразното и законово изразходване на средства от фонд "Инвестиции в горите", както и от фонд "Компенсационно залесяване".

**Стратегическа цел на "ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ" ДП:
финансова стабилност и рентабилност (доходност) на държавното предприятие,
управляващо горските територии -държавна собственост**

Цел 1: Ефективно управление на горските територии — държавна собственост
чрез постигане на дългосрочна капиталова ефективност.

Цел 2: Поддържане на финансовия риск на държавното предприятие на разумно
нива.

Финансовата политика отчита влиянието на ключови фактори като:

- ценова политика;
- стимулиране и регулиране на производството и потреблението;
- пазари за реализация на произведената продукция / предлаганите услуги;
- конкурентоспособност на предприятието;
- междуфирмени вземания и задължения;
- данъчна политика и ползването на данъчни облекчения;
- технологична обезпеченост на предприятието;
- взаимоотношения с финансово-кредитни институции;
- държавни субсидии за подпомагане на дейността;
- развитие на международните отношения.

Финансовата политика включва следните принципи:

- стриктно спазване на действащото законодателство;
- мониторинг на ключови финансови показатели;
- обезпечаване на мениджмънта с финансово - счетоводна информация за вземане на решения;
- своевременно осигуряване на необходимите финансови ресурси за развитие на предприятието при възможно най-изгодни условия;
- ефективно инвестиране на разполагаемите ресурси (собствени и привлечени);
управление на капитала и активите на предприятието.

АНАЛИТИЧНА ЧАСТ

Според българското законодателство, Ръководството следва да изготвя финансов отчет за всяка финансова година, който да дава вярна и документална обосновааност за финансовото състоянието на Предприятието към края на годината.

Дейността на Предприятието се осъществява при спазване на принципите на законност, откритост, достъпност и отговорност. Дейността е пряко свързана и следва одобрения Финансов план за текущата година и заложените в него показатели и дейности.

Подробен финансово-счетоводен анализ се изготвя като се изчисляват финансови показатели и коефициенти от данните на финансови отчети - Отчет за приходите и разходите, Баланс, ОСК, ОПП. Направеният анализ се използва за нуждите на Ръководството при вземане на бъдещи управленски решения относно политиката на управление в средносрочен план. Финансовото планиране позволява на Ръководството да направи преценка за съвкупния ефект

от инвестиционните решения за по-дълъг период. Така се намаляват рисковете и се осигурява по-голяма предвидимост и по-стабилно развитие в следващите години. Периодично се прави обстоен анализ на икономическото състояние на предприятието в условията на драстично покачване на цените и отчетен висок % инфлация.

Чрез финансовото планиране се анализират и оценяват възможни варианти за инвестиционни решения, предвиждане на бъдещи последици от сегашни решения, вземане на решения за избор между алтернативни проекти за развитие на ЮЦДП, както и разкриване на възможни затруднения за постигане на поставените финансови цели през следващите години. Ръководството следва политика на техническа обезпеченост с дълготрайни материални активи за нормалното протичане на основната дейност на ЮЦДП и след обстоен анализ на финансовото състояние на Предприятието се вземат решения за вида и размера на предстоящи инвестиции като същите се предлагат за одобрение от Министерство на земеделието и храните. Основна цел на краткосрочното финансово планиране /до една година/ е да осигури постоянна платежоспособност в търговските отношения с доставчици, както и навременна събираемост на вземания от клиенти и доставчици по аванси.

Предприятието ще продължи да осъществява необходимия контрол за ефективно управлението на активите и пасивите, целесъобразно изразходване на средствата от фонд "Инвестиции в горите" и фонд "Компенсационно залесяване".

Политическата обстановка през последните години, честото провеждане на избори и невъзможността за съставяне на стабилно правителство доведоха до създаване на трайна политическа криза, която оказва силно негативно въздействие върху дейността и нормалното функциониране на Държавните предприятие. На фона на сериозните предизвикателства в цяла Европа, и света като цяло – военните конфликти, преразпределение на глобалните сили – България не успява да преодолее политическата криза, която се задълбочава и затруднява развитието на продуктивна и с реална добавена стойност икономика, което допълнително въздейства негативно върху стагнацията на пазара на дървесина.

Нивото на инвестициите в България е на рекордно историческо дънно, според данни на БНБ. Големите инвеститори заобикалят България и отиват в съседни страни. Бизнес средата продължава да се влошава и България не стои добре на картата на инвеститорите, заради неясната стратегия за развитие на ключови отрасли. Политическата стабилност и отлагането на належащи реформи в редица сектори създава усещането, че икономиката на страната ни е в състояние на безтегловност. Това е посланието, което страната ни отправя към чуждестранните инвеститори. Непрестаното провеждане на избори пречат да се определят и следват приоритетите на страната.

ПРОГНОЗНА ЧАСТ

В актуализираната Бизнес програма са заложили прогнозни /целеви/ стойности за 2025г., 2026г. и 2027г., като за базова година се приема 2024г. /чл.59 от ППЗПП/. Изпълнението на финансовите и нефинансовите цели, които Предприятието се стреми да постигне, ще допринесат за многофункционално стопанисване на горите, насочено към икономически жизнен и допринасящ с добавена стойност за развитието на обществото горски сектор.

В Бизнес програмата е преизчислен размера на средствата за работна заплата и последващите към тях разходи на персонала на „Южноцентрално държавно предприятие” ДП, гр.Смолян като се има в предвид извършеното увеличение на работните заплати считано от 01.07.2025г.

В настоящата Бизнес програма са описани финансовите и нефинансови цели на „Южноцентрално държавно предприятие” ДП съгласно Форма Б1-Б2, измерими чрез заложили целевите стойности.

На база данните от финансовите отчети и финансовите планове през последните години са изготвени прогнозни финансови отчети /ОПР и Баланс/ и прогнозни финансови планове за

2025г., 2026г. и 2027г. Прогнозните ОПР /Приложения №1/ и Баланс /Приложение №2/ са неразделна част от Бизнес програмата.

Ключови показатели за изпълнение на финансови цели и прогноза за изпълнението им.
Финансови цели и финансови показатели.

Заложените финансови показатели в разработената Бизнес програма считаме за реалистични и изпълними в случай на невъзникване на форсмажорни обстоятелства. При възникване на определени обстоятелства ще дадат отражение в положителен или отрицателен аспект върху размера на очакваните приходи и разходи през следващите години.

ФИНАНСОВИ ПОКАЗАТЕЛИ КОЕФИЦИЕНТИ НА ЕФЕКТИВНОСТ, ЗАДЛЪЖНОСТ И ЛИКВИДНОСТ	Базови коефициенти	Целеви стойности /актуализирани/		
	2024г.	2025г.	2026г.	2027г.
Коефициент на ефективност на на база общо разходи	1,0108	0,9691	0,9880	1,0072
Коефициент на задлъжнялост	3,2418	3,5138	3,1940	2,9669
Коефициент на обща ликвидност	2,2584	2,1764	2,0241	2,7837

Във връзка с променената пазарна конюнктура за продажба на дървесина е изготвена Актуализация на Прогнозните ОПР и Баланс за 2025г., 2026г. и 2027г. /Приложения №1 и Приложения №2/, които кореспондират с изготвения Вариант 1 "Реалистичен". Актуализирана е таблицата с финансовите коефициенти за 2025г., 2026г. и 2027г..

В таблицата са показани само тези коефициенти, на базата на които се прави оценка на изпълнението на Бизнес програмата. /чл.7 от Методиката за оценка изпълнението на Бизнес програмата/

Прогнозни приходи и разходи, прогнозен финансов резултат в хил.лв. за периода 2025г., 2026г. и 2027г.

Разработени са три варианта на очаквани приходи и разходи, прогнозен финансов резултат в хил.лв. въз основа на идентифицираните тенденции на пазара на дървесина, оценка на степента на съществуващите видове рискове и потенциални такива, както и на текущото финансово - икономическо състояние на Предприятието.

Вариант 1 "Реалистичен"

При реалистичния вариант за 2025 година посочените данни за приходите и разходите са от Разчета на финансовия план за 2025г. на Предприятието. Прогнозата за 2026 година за приходите е увеличение с 5% спрямо приходите на Финансовия план за 2025 г. и увеличение с 3% на разходите спрямо разходите на Финансовия план за 2025 г. Прогнозата за 2027г. е увеличение с 5% на приходите спрямо предходната 2026 година и увеличение с 3% на разходите спрямо предходната 2026 година.

Дейности	Отчет на Финансов План 2024г.		Финансов План 2025г.		Финансов План 2026г.		Финансов План 2027г.	
	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи
1.Ползване на дървесина	95 960	29 771	103 460	28 875	108 633	29 741	114 065	30 633
2.Дейности в горите	2 984	5 174	1 866	4 923	1 959	5 071	2 057	5 223
3.Ловностопанска дейност и туризъм	2 939	6 624	3 275	7 378	3 439	7 599	3 611	7 827
4.Странични дейности	566	293	677	425	711	438	746	451
5.Административни и стопански дейности	43 648	102 937	4 882	76 193	5 126	78 479	5 382	80 833
Всичко (1+2+3+4+5)	146 097	144 799	114 160	117 794	119 868	121 328	125 861	124 967
Финансов резултат, хил.лв.	1 298		-3 634		-1 460		894	

Вариант 2 "Песимистичен"

При песимистичния вариант за 2025 година приходите са изчислени като са намалени с 4,5% спрямо заложените във Финансовия план за 2025 г. /посочени в реалистичен вариант/, а разходите са намалени с 4% спрямо заложените разходите във Финансовия план за 2025 г. /посочени в реалистичен вариант/. За следващите две години 2026г. и 2027г. е заложено увеличение на приходите с 5% спрямо заложените такива за предходната година и увеличение с 3% на разходите спрямо заложените такива за предходната година.

Дейности	Отчет на Финансов План 2024г.		Финансов План 2025г.		Финансов План 2026г.		Финансов План 2027г.	
	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи
1.Ползване на дървесина	95 960	29 771	98 804	27 720	103 745	28 552	108 932	29 408
2.Дейности в горите	2 984	5 174	1 782	4 726	1 871	4 868	1 965	5 014
3.Ловно стопанска дейност и туризъм	2 939	6 624	3 128	7 083	3 284	7 295	3 448	7 514
4.Странични дейности	566	293	647	408	679	420	713	433
5.Административни и стопански дейности	43 648	102 937	4 662	73 145	4 895	75 340	5 140	77 600
Всичко (1+2+3+4+5)	146 097	144 799	109 023	113 082	114 474	116 475	120 198	119 969
Финансов резултат, хил.лв.	1 298		-4 059		-2 001		229	

Вариант 3 "Оптимистичен"

При оптимистичния вариант за 2025 година приходите са увеличени с 4% спрямо заложените стойности във Финансовия план за 2025 г. /посочени в реалистичен вариант/, а разходите са увеличени с 3% спрямо заложените разходите във Финансовия план за 2025 г. /посочени в реалистичен вариант/. През 2026г. е заложено увеличение на приходите с 5% спрямо заложените за 2025г. от Вариант 3, както и увеличение с 2,6% на разходите спрямо заложените за 2025г. През 2027г. е заложено увеличение на приходите с 4,8% спрямо заложените за предходната година от Вариант 3, както и увеличение с 3% на разходите спрямо заложените за предходната година.

Дейности	Отчет на Финансов План 2024г.		Финансов План 2025г.		Финансов План 2026г.		Финансов План 2027г.	
	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи	Приходи	Разходи
1.Ползване на дървесина	95 960	29 771	107 598	29 741	112 978	30 515	118 401	31 430
2.Дейности в горите	2 984	5 174	1 941	5 071	2 038	5 203	2 135	5 359
3.Ловно стопанска дейност и туризъм	2 939	6 624	3 406	7 599	3 576	7 797	3 748	8 031
4.Странични дейности	566	293	704	438	739	449	775	463
5.Административни и стопански дейности	43 648	102 937	5 077	78 479	5 331	80 518	5 588	82 934
Всичко (1+2+3+4+5)	146 097	144 799	118 726	121 328	124 662	124 482	130 647	128 217
Финансов резултат, хил.лв.	1 298		-2 601		180		2 430	

При констатиране голямо изоставане в изпълнението на приходната част на Финансовия план ще се направи обстоен анализ на планираните разходи като приоритетно ще бъде осигурено изплащането на работните заплати на работещите в Предприятието.

При необходимост ще бъде спряно изпълнението на заложените във финансовия план текущи ремонти на сгради и съоръжения. При констатиране на обстоятелства, водещи до неизпълнение на планираните приходи ще се търси оптимален вариант за компенсиране на неизпълнената част, както и гъвкавост на пазара с цел постигане на приходите от продажба на дървесина.

Нефинансови цели и показатели за изпълнение

„Южноцентрално държавно Предприятие“ ДП, гр.Смолян стопанисва държавни горски територии в четири административни области – обл.Смолян, обл.Пловдив, обл.Пазарджик и обл.Кърджали, като териториалните поделения, попадащи в териториалния обхват на Предприятието са 36, от които 28 са държавни горски стопанства и 8 - държавни ловни стопанства.

Основната стопанска дейност на Предприятието е ползване на дървесина, с която се осигурява суровина за дървопреработвателната промишленост и дървесина за нуждите на населението.

Общата площ е 869 797 ха, като държавните горски територии заемат 717 192 ха, или 83,3%. Надморската височина на стопанисваните от Предприятието горски територии – държавна собственост /ГТ-ДС/ варира от 100 м. - по поречието на Марица, до 2198 м. - връх Голям Перелик. Този широк диапазон съдържа богато разнообразие на различни типове месторастения, подходящи за съществуването на множество растителни и животински видове. Площта от 432 967 ха (60%) от държавните горски територии попада в режима на стопанисване по "Натура 2000".

Участието на основните дървесни видове е: 31 % бял бор, 15 % смърч, 9 % черен бор, 18% дъб, 15 % бук.

Общият запас на горските територии, собственост на държавата, които ЮЦДП стопанисва е 134 301 631 куб.м., а средногодишният прираст възлиза на 2 388 810 куб.м. Средната възраст на горите е 63 години. Горскостопанските планове на териториалните поделения предвиждат средногодишното ползване от достъпни басейни в размер на 1 073 569 куб.м., което е 45 % от годишния прираст. Предвиденото ползване на дървесина в

Годишния план за ползване за 2025 година е 1 099 370 куб.м. или 46 % от средногодишния прираст и 102 % от предвиденото средногодишно ползване.

Посадъчният материал се произвежда в 34 горски разсадника, като 7 от тях са с национално значение.

Дейности в горските територии – държавна собственост, планирани за изпълнение през периода 2025 – 2027 г. и сравнени с предвижданията в горскостопанските планове.

Цел 1: Увеличаване на залесените горски територии – държавна собственост

Показател 1.1: Изпълнение на планираното средногодишно залесяване по горскостопански план (ГСП) :

Показател 1.1	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Площ за залесяване:					
-Планирано изпълнение	%	104%	83%	85%	86%
% (ФП/ГСП)					
-ГСП	дка	1164	1303	1303	1303
-ФП	дка	1216	1082	1110	1120

Средногодишното залесяване за предприятието е разлика между общо предвиденото средногодишно залесяване по ГСП и неподходящите площи за залесяване. Основните причини за намаляване на предвиденото средногодишно залесяване са: неподходящи за залесяване площи и голини (нелесопригодни, представляващи прокари за животни, трасета на далекопроводи, с наличие на ест.възобновяване и др); намаление на площите предвидени за залесяване под въздействие на речните течения; естествено възобновени площи; площи намиращи се в отдалечени, труднодостъпни, каменливи, силно ерозиран терени, на припечни месторастения, със суха и плитка почва, фактически грешки в действащите горскостопански планове, площи предвидени за залесяване, но представляващи друг вид собственост, земеделски територии или залесени предното десетилетие, площи разположени под далекопроводи, в сервитути, заливаеми площи или разположени в защитната зона на постоянно водно течение, и др.

Дървопроизводителните голини, предвидени за залесяване по горскостопански планове, както и такива непредвидени за залесяване по ГСП, с изключение самозалесените, неподходящи за залесяване или отнесени от водните течение, се предвиждат и изпълняват от териториалните поделения към предприятието. Всички останали голини, водещи се като такива по горскостопански планове биха били предвидени за залесяване от лесоустроителя, но в голямата си част те са голи, ерозирали, обезлесени, сухи, дренирани терени, нелесопригодни, силно каменливи, с плитка и суха почва, представляващи прокари за животни, грешки в ГСП, маломерни или самовъзобновени.

Всяка година средно за 4-5 стопанства в обхвата на ЮЦДП се изработват нови горски стопански планове, тенденцията, която се наблюдава в последните години е постоянно намаляване на предвидените площи за залесяване в новите горскостопански планове. Това се дължи, както на процесите на естествено възобновяване в горските територии, така и на промените в нормативната уредба ограничаващи интензивността на възобновителните сечи и увеличаване на периода за провеждането им.

Показател 1.2.: Изпълнение на планираното средногодишно по горскостопански план подпомагане на естественото възобновяване:

Показател 1.2	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Подпомагане на естественото възобновяване:					
-Планирано изпълнение	%	40%	182%	100%	100%
-ГСП	дка	1059	3303	3303	3303
-ФП	дка	424	6017	3303	3303

През 2025 година са планирани за изпълнение 6017 дка, т.е. 182 % от предвижданията по ГСП. Сключен е договор за изпълнение на проект по ПОС, по който ще се изпълнят повече от предвидените по ГСП площи. В териториалните поделения се разчита основно на естественото възобновяване. Там където по обективни и субективни причини то е компрометирано, или не е възможно да се появи се предвижда съответно залесяване или подпомагане на естественото залесяване чрез обработка на почвата и мъртвата горска постилка, отстраняване на подлеса, ограждане на възобновени участъци и други.

Цел 2: Поддържане и подобряване състоянието на горите чрез природосъобразно стопанисване.

Показател 2.1.: Изпълнение на планираните средногодишно по горскостопански план осветления и сечи без материален добив:

Показател 2.1	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Осветления и сечи без материален добив:					
-Планирано изпълнение % (ФП/ГСП)	%	115%	156%	100%	100%
-ГСП	дка	1351	1717	1717	1717
-ФП	дка	1551	2787	1717	1717

През 2025 година се предвижда по-голямо изпълнение по този показател поради включени по-големи обеми в проекта по ПОС, през следващите години се планира изпълнение в рамките на предвижданията по ГСП.

Показател 2.2.: Изпълнение на планираните средногодишно по горскостопански план отгледни сечи с материален добив за подобряване на състоянието на горите:

Показател 2.2	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Отгледни сечи с материален добив:					
-Планирано изпълнение % (ФП/ГСП)	%	51%	55%	55%	55%
-ГСП	дка	146468	146468	146468	146468
-ФП	дка	74741	80000	80000	80000

През 2024 г. са отчетени 74741 дка (51%) при предвидени по ГСП 146 468 дка отгледни сечи с материален добив. Неизпълнението се дължи на отчетената през 2024 година стагнация на пазара на дървесина.

Показател 2.3.: Изпълнение на планираните средногодишно по горскостопански план възобновителни сечи с последващо естествено възобновяване:

Показател 2.3	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Възобновителни сечи с последващо ест.възобновяване:					
-Планирано изпълнение % (ФП/ГСП)	%	73%	80%	90%	90%
-ГСП	дка	13584	13584	13584	13584
-ФП	дка	9932	10867	12226	12226

За да бъде устойчиво ползването на дървесина и предвид стагнацията на пазара на дървесина от ДГТ се предвижда извежданите възобновителни сечи да бъдат под 100%.

Показател 2.4.: Устойчиво ползване на дървесина в размер, определен по горскостопански план или съгласно административен акт, издаден от компетентен орган:

Показател 2.4	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Ползване на дървесина:					
-Планирано изпълнение	%	80%	102%	100%	100%
% (ФП/ГСП)					
-ГСП	м3	1073569	1073569	1073569	1073569
-ФП	м3	857186	1099370	1073569	1073569

Общото годишно ползване по ГСП за териториалните поделения на ЮЦДП е 1 073 569 куб.м. За базовата 2024 г. реализираното количество дървесина е 857 186 куб.м. или 80% от ГСП. Невъзможността да бъде изпълнено на 100% предвиденото ползване на дървесина по ГСП се дължи на постоянните промени в нормативната уредба – включването на ограничения при ползването на дървесина в различни типове гори и в защитени зони. През 2024 година основен проблем за изпълнението на разчета за ползване на дървесина е намалялото търсене на дървесина и затрудненията на пазара.

Показател 2.5.: Запазване или увеличаване на дела на сертифицираните горски територии – държавна собственост – процент на сертифицираните горски територии спрямо общата им площ:

Показател 2.5	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Дял на сертифицираните горски територии – държавна собственост:					
-Сертифицирани гори спрямо общата им площ %	%	100%	100%	100%	100%
-обща площ на ДГТ	дка	709317	709317	709317	709317
-сертифицирани ДГТ	дка	706887	706887	706887	706887

Към началото на базовия период 100 % от ДГТ на предприятието са сертифицирани, ЮЦДП гр.Смолян ще се стреми да не намалее процента на сертифицираните горски територии

Цел 3: Опазване и защита на горските територии – държавна собственост

Подцел 3.1 Защита от болести, вредители и други повреди

Показател 3.1.1: Изпълнение на лесозащитни мероприятия, предвидени в утвърдена годишна прогноза, съставена от лесозащитните станции и в предписания от настоящата година, дадени от лесозащитните станции и регионалните дирекции по горите:

Показател 3.1.1	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026 /актуализирани/	2027 /актуализирани/
Изпълнение на лесозащитни мероприятия:					
-Планирано изпълнение %	%	102%	105%	100 %	100 %
(ФП/Год.прогноза)	дка	15187	11394	6854	6854
-Годишна прогноза	дка	15565	11970	6854	6854
-ФП					

Годишните предвиждания и необходимостта от лесозащитни мероприятия се определят и залагат съгласно очакваните прогнози за нападение от болести, насекомни вредители и други повреди, изготвени от ЛЗС–гр.Пловдив. Поради това не може да бъде направена дългосрочна прогноза.

Подцел 3.2 Защита от пожари

Предвидените дейности за защита от пожари всяка година се определят на база предвижданията по горскостопански планове и годишните планове за защита на горските територии от пожари.

Показател 3.2.1: Изпълнение на мерките и мероприятията за защита на горските територии от пожари, предвидени в годишните планове за защита на горските територии от пожари и годишните финансови планове - направа и поддръжка на минерализовани ивици и лесокултурни прегради, и изграждане на противопожарни кули:

Показател 3.2.1	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025	2026	2027
Минерализовани ивици:					
-Планирано изпълнение % (ФП/Г.план пожари)	%	100%	134%	100%	100%
-Годишен план пожари	м.	201309	149196	149196	149196
-ФП	м.	264659	200564	149196	149196
Лесокултурни прегради:					
-Планирано изпълнение % (ФП/Г.план пожари)	%	49%	54%	50%	50%
-Годишен план пожари	м.	151632	102202	102202	102202
-ФП	м.	74470	55610	51000	51000

Разликите се дължат на това, че в някои стопанства минерализованите ивици са проектирани в сервитута на пътя, или попадат в друг вид собственост и необходимостта от направата им отпада, както и това че проектираните нови минерализовани ивици вече са изградени и на този етап не се предвижда поддържането им. Териториалните поделения ежегодно планират направата и поддръжката на минерализовани ивици с цел почистване на площите от горими материали до минералния почвен слой преди пожароопасния сезон и осигуряване на защита на трайните насаждения в горските територии от пожари.

Годишното планиране на лесокултурните прегради е по-малко спрямо средногодишното по ГСП. Разликата се дължи на това, че мероприятиято е изпълнено в повечето стопанства, а в някои случаи е предвидено в гори недържавна собственост.

Показател 3.2.2.: Осигуряване на противопожарно оборудване за противопожарните депа – процент на изцяло оборудваните противопожарни депа към общия брой на съществуващите депа:

Показател 3.2.2	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности			
		2024	2025	2026	2027	
Дял на оборудваните депа, спрямо общия им брой:						
-Планирано изпълнение %	%	100%	100%	100%	100%	
-общ брой съществуващи депа	брой	114	114	114	114	
-общ брой оборудвани депа	брой	114	114	114	114	

Съгласно действаща нормативна уредба ЮЦДП е задължено да поддържа необходимото оборудване във всички противопожарни депа. Амортизираното вследствие на употребата му по време на гасенето на горски пожари оборудване ще бъде своевременно възстановявано, за което ежегодно се извършват съвместни проверки от служители на предприятието, ГД “Пожарна безопасност и защита на населението” и ИАГ-София.

Показател 3.2.3.: Осигуряване на защитно облекло и оборудване за служителите и работниците на държавните предприятия по Закона за горите и териториалните им поделения, включени в специализираните групи за действия при гасене на пожар в горските територии – процент на служителите и работниците, на които е осигурено защитно облекло и оборудване, спрямо общия брой на служителите и работниците от специализираните групи:

Показател 3.2.3	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности			
		2024	2025	2026	2027	
Брой служители на които е осигурено защитно облекло и оборудване, спрямо общия брой на служителите и работниците от специализираните групи:						
-Планирано изпълнение %	%	100%	100%	100%	100%	
-общ брой съществуващи депа	брой	572	572	572	572	
-общ брой оборудвани депа	брой	572	572	572	572	

Ежегодно се предвиждат средства за опазването на горските територии – за осигуряване на необходимото облекло и оборудване на служителите, за издръжка на определените със заповеди на съответната РДГ бази за съхранение на конфискувани материали, месечни такси за закупените GPS на автомобилите предназначени за опазване на горските територии, гориво и ремонт на автомобилите по опазване на горските територии, извършване преглед на годността на оръжията, такси за съхранение и носене на оръжия и др.

Информация относно проект, финансиран по Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. и изпълняван от екипа на „Южноцентрално държавно предприятие“ ДП, гр. Смолян

„Южноцентрално държавно предприятие“ ДП, гр. Смолян сключи с Министерството на околната среда и водите Административен договор № Д-34-51 от 01.09.2025 г. за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по Програма „Околна среда“ 2021–2027 г., съфинансирана от Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд на Европейския съюз. Договорът е по процедура чрез директно предоставяне на конкретен бенефициент № BG16FFPR002-3.005 „Изпълнение на мерки 46, 47, 48, 49 и 74 (част I) от Националната рамка за приоритетни действия за Натура 2000“ от Програма „Околна среда“ 2021–2027 г.

Одобрено проектно предложение е отразено в системата ИСУН с № BG16FFPR002-3.005-0001 „Изпълнение на мерки 46, 47, 48, 49 и 74 (част I) от Националната рамка за приоритетни действия за НАТУРА 2000 на територията на „Южноцентрално държавно предприятие“ ДП.

Рамка за приоритетни действия (РПД) за НАТУРА 2000 в България е разработена съгласно член 8 от Директива 92/43/ЕИО на Съвета за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна (Директивата за местообитанията) за многогодишната финансова рамка за периода 2021—2027 г.

Рамките за приоритетни действия (РПД) представляват инструменти за стратегическо многогодишно планиране, чиято цел е да осигурят всеобхватен преглед на необходимите мерки за изграждането на мрежата „Натура 2000“ в целия ЕС и свързаната с нея екологосъобразна инфраструктура, като се уточняват потребностите от финансиране за тези мерки и се свързват със съответстващите програми на ЕС за финансиране. В съответствие с целите на Директивата на ЕС за местообитанията, на която е основана мрежата „Натура 2000“, мерките, които трябва да бъдат определени в РПД, са предвидени основно за запазване или възстановяване на благоприятен природозащитен статус на естествените местообитания и видовете от интерес за ЕС, като същевременно се вземат под внимание икономическите, социалните и културните изисквания, както и регионалните и местните особености.

Стойността на проекта възлиза на 6 722 032,25 лева (шест милиона седемстотин двадесет и две хиляди тридесет и два лева и двадесет и пет стотинки), като срокът за изпълнение на дейностите е до края на 2029 г. Одобрено е европейско финансиране в размер на 5 713 727,40 лв. и национално съфинансиране в размер на 1 008 304,85 лв. Дейностите по проекта ще бъдат изпълнявани в 32 ТП от общо 36 поделения на ЮЦДП.

„Южноцентрално държавно предприятие“ ДП, гр. Смолян стопанисва 715469 ха държавни горски територии, като от тях 429242 ха (60%) попадат в защитени зони (ЗЗ) по Натура 2000. В рамките на проекта ще бъдат реализирани следните дейности: отглеждане на млади насаждения без материален добив, подпомагане на естественото възобновяване, почистване на площи, почвоподготовка, залесяване, попълване, отглеждане и ограждане на горски култури, включително в ЗЗ по Натура 2000, части от Централен Балкан-буфер, Яденица, Средна гора, Родопи-Западни, Родопи-Средни, Родопи-Източни, Попинци.

В резултат на дейностите по проект № BG16FFPR002-3.005-0001 „Изпълнение на мерки 46, 47, 48, 49 и 74 (част I) от Националната рамка за приоритетни действия за НАТУРА 2000 на територията на Южноцентрално държавно предприятие, гр. Смолян“ ще бъдат подобрени и създадени условия за:

1. Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура.

2. Поддържане на жизнени, продуктивни и многофункционални горски екосистеми, способстващи за намаляване на всички форми на замърсяване.

3. Повишаване капацитета на горските служители и представители на други заинтересовани страни при стопанисването на горите.

Достигането на специфичните цели ще допринесе пряко за постигането на

специфичната цел RSO 2.7 – „Подобряване на защитата и опазването на природата, биологичното разнообразие и екологосъобразната инфраструктура, включително в градските райони, както и намаляване на всички форми на замърсяване“, която е част от Приоритет 3 „Биологично разнообразие“ на Програма „Околна среда“ 2021–2027 г. (ПОС 2021–2027 г.).

Целта на проектното предложение е и да се подобри природозащитното състояние на горски типове природни местообитания (хабитати), както и ще бъде принос за подобряване на хранителната база за вида кафява мечка (*Ursus arctos*).

Инвестиционна програма 2025 г.-2027 г.

Инвестиционна програма	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025 актуализирани	2026 актуализирани	2027 актуализирани
Строителство на пътища със средства от фонд „ИГ“	х.лв.	24 907	10 908	2 500	500
Строителство на сгради със средства от стопанска дейност	х.лв.	346	20	20	20
Закупуване на ДМА със средства от стопанска дейност	х.лв.	2 709	5 494	1 000	1 500
Ремонтна програма	Мярка	Базова стойност	Целеви стойности		
		2024	2025 актуализирани	2026 актуализирани	2027 актуализирани
Основен ремонт на пътища със средства от фонд „ИГ“	х.лв.	10 990	4 679	1 000	600
Основен ремонт на сгради със средства от стопанска дейност	х.лв.	802	5 349	1 500	1 800
Основен ремонт на ДМА със средства от стопанска дейност	х.лв.	50	73	35	42

Всяка година „Южноцентрално държавно предприятие“ ДП, гр.Смолян изготвя инвестиционна програма, в която са включени както инвестиции за изграждане на нови горски пътища, закупуване на сгради, специализирана техника, автомобили и друго оборудване, така и за основни ремонти на пътища, сгради и техника. Източниците за финансиране на инвестиционната програма са два – натрупани средства във фонд „Инвестиции в горите“ и средства от стопанската дейност на Предприятието:

В Инвестиционната програма значителен дял заемат предвидените инвестиции със средства от фонд „Инвестиции в горите“ за приключване на СМР за горски пътища като същите са съобразени с наличните средства във Фонда. Съгласно Закона за горите събраните средства от фонд „Инвестиции в горите“ се изразходват за проектиране, строителство, основен ремонт на горски пътища, за дейности по създаване на нови гори, за закупуване на горски територии, за проектиране и изграждане на укрепителни съоръжения и за участие по проекти, съфинансирани от европейски програми.

За строителство на сгради се предвижда строителство на административни сгради, както и сгради свързани с опазването на горските територии и възпроизводството на дивеча.

За закупуване на ДМА се предвиждат средства за закупуване на високопроходими автомобили за обезпечаване на дейностите в горските територии, закупуване на специализирана техника за поддръжка на горски пътища, както и за закупуване на офис техника.

За основен ремонт са предвидени средства за основни ремонти на административни сгради, бази за интензивно стопниване на дивеча.

С настоящата Бизнес програма 2025г.-2027г., Ръководството на „Южноцентрално държавно предприятие“ ДП си поставя за цел достигане в максимална степен на заложените финансови и нефинансови цели и успешно приключване изпълнението на заложените средносрочни цели в разработената тригодишна програма на публичното предприятие.

Zdravko
Dimitrov
Bakalov

 Digitally signed by
Zdravko Dimitrov Bakalov
Date: 2026.05.20 14:44:56
+03'00'

ДИРЕКТОР:
(инж. Здравко Бакалов)